

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Відділення економіки та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Т.А. Ільчук

30.08.2019р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

назва навчальної дисципліни

НАЙМЕНУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ	ГАЛУЗЬ ЗНАТЬ, СПЕЦІАЛЬНІСТЬ, ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ	ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 6 Загальна кількість годин – 180 год.	Галузь знань - 24 Сфера обслуговування Спеціальність - 241 Готельно-ресторанна справа	Вибіркова
		Мова викладання: українська
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 год.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки:
		2-й
		Лекції:
		46
		Практичні, семінарські:
		44
Самостійна робота:		
90		
		Вид контролю: залік

Розробник:

Паршин Любомира Анатоліївна, викладач кафедри готельно-ресторанної справи

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

З. Ф. Бриндзя

ПОГОДЖЕНО:

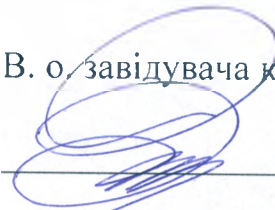
Завідувач відділення
економіки та туризму

С. Я. Добровольська

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою готельно-ресторанної
справи
протокол № 1 від 29.08.2019р.

В. о. завідувача кафедри

З.Ф. Бриндзя

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

Навчальна дисципліна «Рекреаційні комплекси світу» вивчає процес формування та закономірності розвитку рекреаційної інфраструктури світу, її різновиди, форми й особливості в окремих регіонах та країнах, взаємодію з іншими сферами суспільного життя й господарювання. Завдання відновлення працездатності, підтримання й зміцнення здоров'я людей були й залишаються найважливішими завданнями для держави. З огляду на це розвиток внутрішнього туризму й рекреації є одним із факторів, що істотно впливають на стан здоров'я націй.

Основними видами навчання є лекції, практичні та індивідуальні заняття. Ці форми дають можливість у повному обсязі вивчити новий матеріал, закріпити його, розвивати практичні навички та діагностувати якість знань.

Метою вивчення дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» є формування знань і навичок аналізу потенціалу рекреаційних комплексів світу та отримання практичних вмінь методів оцінки механізмів їх ефективного функціонування для формування програм підприємства.

Предметом вивчення дисципліни є територіальні рекреаційні комплекси як специфічні частини системи суспільних відносин, що становлять основу соціальної політики, спрямованої на відтворення здоров'я людини і включають підприємства й заклади відпочинку, курорти, туристські організації тощо.

Завдання дисципліни полягає у формуванні, розвитку та удосконаленні фахових компетентностей, серед яких:

а) загальні компетентності (ЗК):

- здатність до розуміння соціально-економічних явищ, суспільних процесів і тенденцій науково-технічного прогресу.
- здатність розуміти і опрацювати ідеї, думки на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- здатність шляхом самостійного навчання освоювати нові області, використовуючи здобуті знання.
- здатність застосовувати загальнонауковий методологічний апарат.
- здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї професії, застосовувати принципи деонтології при виконанні професійних обов'язків.

б) фахові компетентності спеціальності (ФК):

- здатність володіти базовими поняттями, основами теорії і практики фахової підготовки, вміння їх застосовувати.
- здатність аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.
- здатність організовувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність.
- здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства та відстежувати зміни в ньому.
- здатність формувати і реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії (робота в команді).

Після вивчення навчальної дисципліни студент повинен показати такі **програмні результати навчання (ПРН)**:

- розуміння та усвідомлення соціально-економічних явищ та суспільно-економічних процесів, тенденцій науково-технічного прогресу.
- розуміння і опрацювання ідеї, думок на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- освоювати нові області, використовуючи здобуті знання.
- знання теорії і практики організації готельно-ресторанного господарства.
- уміння відображати соціальну значущість своєї професії, застосовувати принципи деонтології при виконанні професійних обов'язків.
- демонструвати уміння аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.
- знання принципів організації роботи закладів готельно-ресторанного господарства та функції їх структур.
- уміння формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії (робота в команді).

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 6	Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа	Обов'язкова (вибіркова) Мова викладання: українська
Кількість змістових модулів - 2		Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 180 год.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	2
Тижневих годин: аудиторних – 5 год.		Лекції:
		46
		Практичні, семінарські:
		44
		Самостійна робота:
90		
	Вид контролю: залік	

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назвизмістовихмодулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма навчання				
	Всього	у тому числі			
л		п	с	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи рекреаційної діяльності					
Тема 1. Рекреація та рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання	10	2		2	6
Тема 2. Теоретичні основи формування рекреаційних комплексів	10	2		2	6
Тема 3. Рекреаційні потреби, рекреаційний попит та рекреаційно-ресурсний потенціал – основа формування рекреаційних комплексів	14	4	2	2	6
Тема 4. Формування та структура рекреаційної індустрії	12	4		2	6
Разом за змістовим модулем 1.	46	12	2	8	24
Змістовий модуль 2. Географія рекреаційної діяльності					
Тема 5. Рекреаційне районування світу та України	14	4		2	8
Тема 6. Європа – провідний рекреаційний регіон світу	14	4	2	2	6
Тема 7. Середземноморський рекреаційний комплекс – найбільш розвинений курортний комплекс світу	16	4	2	2	8
Тема 8. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону	14	4	2	2	6
Тема 9. Рекреаційний комплекс країн Африки	16	4	2	2	8
Тема 10. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів в Азії	16	4	2	2	8
Тема 11. Рекреаційні комплекси Австралії та Океанії	14	4	2	2	6
Тема 12. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України	16	4	2	2	8
Тема 13. Рекреаційне природокористування й охорона природи у рекреаційних комплексах	14	2	2	2	8
Разом за змістовим модулем 2.	134	34	16	18	66
Разом:	180	46	18	26	90

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ»

Змістовий модуль I. Теоретичні основи рекреаційної діяльності

Тема 1. Рекреація та рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання

Сутність і значення рекреаційної діяльності. Рекреація як сфера економічної діяльності, її місце в розвитку національних економік.

Предмет вивчення дисципліни «Рекреаційні комплекси світу», її завдання та практична спрямованість. Основний категоріальний апарат дисципліни: відпочинок, дозвілля, туризм, рекреант, турист, рекреаційний комплекс тощо.

Становлення та основні етапи розвитку рекреації. Структура рекреаційної діяльності. Рекреанти – основний елемент рекреаційного комплексу. Основні суспільні функції рекреаційної діяльності: медико-біологічна, соціокультурна, економічна, політична, екологічна.

Мета та методи вивчення дисципліни «рекреаційні комплекси світу», її зв'язок з іншими дисциплінами.

Тема 2. Теоретичні основи формування рекреаційних комплексів

Міжнародний територіальний поділ парці як основний закон формування рекреаційних комплексів. Дія економічних законів нерівномірності розвитку, концентрації виробництва і міжнародної конкуренції у виробництві рекреаційно-туристичних послуг. Закономірності розвитку рекреації та туризму як системи: територіальна диференціація та інтеграція, функціональна структура, цілісність, різноманіття, взаємодія з іншими соціально-економічними системами. Цикл як форма організації рекреаційної діяльності. Види циклів та їх територіальна локалізація

Етапи та стадії формування територіальних рекреаційних комплексів (ТРК). Типи ТРК, їх класифікація. Принципи і фактори розміщення ТРК (принцип соціальної спрямованості і функціональної орієнтації рекреаційних комплексів, принцип ринкових відносин, принцип керованості рекреаційного обслуговування, принцип інтенсивного природокористування та збереження екологічної рівноваги, державного регулювання та правового забезпечення).

Тема 3. Рекреаційні потреби, рекреаційний попит та рекреаційно-ресурсний потенціал – основа формування рекреаційних комплексів

Рекреаційні потреби як основа територіальної організації рекреаційної діяльності. Види рекреаційних потреб (індивідуальні, групові та суспільні), їх взаємодія. Фактори формування рекреаційних потреб. Рекреаційний попит як основний фактор формування рекреаційних комплексів. Особливості формування рекреаційного попиту залежно від соціально-економічних умов. Роль ціни як фактора, що реалізує попит та рекреаційні послуги. Взаємозв'язок рекреаційних потреб і географічних особливостей території. Фактори, що генерують суспільні рекреаційні потреби і фактори, що реалізують їх, забезпечуючи локалізацію рекреаційних комплексів. Атрактивність.

Рекреаційні ресурси, їх види (природні, природно-технічні, історико-культурні), їх значення. Основні підходи до оцінювання рекреаційних ресурсів: медико-біологічний, психолого-естетичний, технологічний, економічний, екологічний. Визначення рекреаційної ємності природних рекреаційних ресурсів. Проблеми економічної оцінки природних рекреаційних ресурсів.

Культурно-історичні ресурси, їх класифікація. Природно-технічні комплекси. Види оцінки пізнавальної цінності ресурсів. Рекреаційний природний потенціал території та місткість рекреаційного комплексу. Особливості розміщення природних і культурно-історичних рекреаційних ресурсів світового значення (Всесвітня спадщина ЮНЕСКО).

Тема 4. Формування та структура рекреаційної індустрії

Сутність рекреаційно-туристичної індустрії. Матеріальна база як її основа. Багатокомпонентність рекреаційного господарства: первинні, вторинні та суміжні підприємства, економічні показники їхньої роботи. Види і функціональна структура закладів рекреаційного обслуговування населення. Сучасний стан матеріальної бази рекреаційно-туристичного обслуговування.

Особливості світового розміщення рекреаційних закладів та спеціалізованих комплексів. Форми територіального зосередження закладів та територіальна структура рекреаційного простору. Курорти, їх види, класифікація. Класифікація комплексів відпочинку, їх географія. Райони довгострокового та короткочасного відпочинку. Територіальна організація приміського відпочинку за кордоном і в Україні, проблеми їх функціонування.

Поняття про рекреаційний парк та його різновиди. Організація національних природних парків, їхні функції, завдання. Головні національні парки світу та України. Тенденції розвитку рекреаційно-туристичних комплексів у світі та в Україні.

Законодавче забезпечення рекреаційного комплексу України. Організаційно-управлінська структура та проблеми менеджменту в рекреаційному господарстві.

Змістовий модуль 2. Географія рекреаційної діяльності

Тема 5. Рекреаційне районування світу та України

Сутність рекреаційного районування: мета та його значення. Фактори та умови формування рекреаційних районів.

Характерні ознаки рекреаційних районів. Одиниці сучасного рекреаційного районування. Поняття про рекреаційні пункти, центри, вузли, підрайони, райони, зони, регіони, їхні розміри, умови виділення та значення.

Характеристика існуючого рекреаційного районування світу, регіонів, країн. Приклади рекреаційного районування України. Сучасний стан і проблеми розвитку основних рекреаційних регіонів світу: приморських, гірських, річкових, озерних, еколого-туристських тощо.

Тема 6. Європа – провідний рекреаційний регіон світу

Фактори розвитку рекреаційного господарства в регіоні. Оцінка комплексу рекреаційних ресурсів. Особливості і етапи розвитку рекреаційного

обслуговування, його сучасний стан. Групи країн Європи за характером і рівнем рекреаційного розвитку. Найбільші національні рекреаційні системи: високорозвинених урбанізованих країн Європи. Характеристика Середземноморського, Альпійського, Північноєвропейського, Причорноморського рекреаційних субрегіонів. Основні курорти, їх спеціалізація та рекреаційні центри.

Тема 7. Середземноморський рекреаційний комплекс – найбільш розвинений курортний комплекс світу

Склад Середземноморського рекреаційного комплексу, його значення та частка в міжнародних туристичних потоках і валютних прибутках від розвитку рекреаційно-туристичного господарства. Основні етапи рекреаційного освоєння узбережжя, динаміка сучасного розвитку, рекреаційна спеціалізація країн. Характеристика основних рекреаційних районів Франції, Іспанії, Італії, Греції, Туреччини, Хорватії, Словенії, Чорногорії, Кіпру, Ізраїлю, Марокко, Тунісу. Проблеми та перспективи розвитку субрегіону.

Тема 8. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону

Склад регіону та його місце у світі за основними рекреаційно-туристичними показниками. Умови формування і розвитку рекреаційної індустрії, її територіальна диференціація, проблеми ресурсозбереження. Досвід США в організації національних природних парків. Туристські стежини як форма рекреаційного використання території. Значення внутрішнього туризму в розвитку рекреаційних комплексів Північної Америки. Характеристика основних рекреаційних районів США і Канади. Основні принципи управління та розвитку дозвілля в США. Своєрідність рекреаційного потенціалу країн Латинської Америки та його значення в економіці субрегіону. Особливості і проблеми рекреаційного освоєння Карибського басейну. Рекреаційна діяльність в країнах Центральної Америки. Розвиток рекреаційних комплексів країн Південної Америки. Специфіка розвитку рекреаційної діяльності окремих країн (Бразилії, Мексики, Куби та Аргентини тощо).

Тема 9. Рекреаційний комплекс країн Африки

Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки на сучасному етапі. Рекреаційні ресурси та соціально-економічні фактори формування та розвитку рекреаційних комплексів країн Африки. Функціональні типи домінуючих рекреаційних комплексів та їх характеристика. Територіальна структура рекреаційно-туристичної індустрії. Аналіз розвитку рекреаційних субрегіонів Африки: Північного, Східного, Західного, Південного, Острівного. Проблеми рекреаційного природокористування в африканському регіоні.

Тема 10. Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів в Азії

Місце і значення регіону в розвитку рекреації і туризму. Нерівномірність рекреаційного освоєння і розвитку країн Азії. Рекреаційно-ресурсний потенціал і соціально-економічні фактори розвитку рекреаційних комплексів. Особливості формування, спеціалізація і розвиток рекреаційних комплексів субрегіонів Азії:

Південно-Західного, Південно-Східного, Центрального, Південноазійського. Характеристика рекреаційних комплексів окремих країн Азії (Японії, Китаю, Індії, Індонезії, Таїланду, ОАЕ).

Тема 11. Рекреаційні комплекси Австралії та Океанії

Умови і фактори формування рекреаційних комплексів регіону. Аналіз ресурсно-рекреаційного потенціалу. Види та рівень розвитку рекреаційно-туристичного обслуговування в Австралії. Регіональна структура приїжджаючих рекреантів і туристів. Основні рекреаційні райони і центри Австралії, їх спеціалізація. Спеціалізація рекреаційних комплексів Океанії.

Тема 12. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України

Характеристика рівня розвитку рекреаційної галузі в Україні, її функціональна структура та територіальна організація. Законодавче забезпечення рекреаційного комплексу України (Закони «Про курорти», «Про туризм», «Про природно-заповідний фонд»). Організаційно-управлінська структура та менеджмент в рекреаційному господарстві.

Значення розвитку рекреації і туризму для підвищення рівня економічного розвитку регіонів України. Регіональні особливості розвитку іноземного туризму. Основні рекреаційні регіони та комплекси України: Кримський, Карпатський, Азово-Причорноморський, Дніпровський (Національна програма «Намісто Славутича»), Подільський, Поліський. Характеристика основних курортів та рекреаційних центрів міжнародного, національного, регіонального, локального рівнів, тенденції, проблеми і перспективи їх розвитку.

Мета і шляхи подальшого рекреаційного освоєння території України. Екологічні проблеми попередження нераціонального використання рекреаційних ресурсів. Особливості координаційної й управлінської діяльності в роботі суб'єктів рекреації й туризму.

Тема 13. Рекреаційне природокористування й охорона природи у рекреаційних комплексах

Рекреаційний вплив на природне середовище, його охорона та оптимальне використання у зв'язку з розвитком масового туризму та відпочинку. Рекреаційне використання територій, що охороняються. Зміни природного середовища у зв'язку з інтенсивним розвитком рекреаційної діяльності.

Екологічна ситуація і наслідки рекреаційного природокористування у великих рекреаційних регіонах України. Правові аспекти рекреаційного природокористування. Визначення збитків від непрямого використання рекреаційних ресурсів та завдання їм шкоди іншими галузями економіки.

Тематика практичних, семінарських занять та самостійної роботи студентів визначені у тематичному плані дисципліни.

Питання та завдання практичної та самостійної роботи студентів деталізовані у відповідних методичних вказівках.

ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання,*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах - спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- презентація - виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень тощо;
- дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;

Результати поточного контролю за семестр визначаються як середня з усіх поточних оцінок за 100-бальною шкалою, відображених у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, такі розв'язування практичних завдань.

Оцінки з модульного контролю за 100-бальною шкалою відображаються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи і включаються як окремий заліковий модуль до залікового кредиту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – це форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно і звичайно під керівництвом викладачів. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням.

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу курсу, його систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи. ІНДЗ це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, а оцінка включається до залікового кредиту як окремий заліковий модуль.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ:

За шкалою коледжу	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (добре)
84-75		C (добре)
67–74	задовільно	D (задовільно)
60-66		E (задовільно)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
0 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою розраховується як середня у відповідності з ваговими коефіцієнтами, величина яких залежить від значення кожного з контрольних заходів, що проводяться під час вивчення навчальної дисципліни.

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль2 (підс. мод. контр.)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	-	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	-	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах:

$$O = 80 * 0,7 + 85 * 0,2 + 90 * 0,1 = 82$$

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є лекційно-проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології, спрямовані на організацію самоосвіти студента.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, кейси.

Крім того, така робота повинна бути індивідуалізованою з врахуванням рівня творчих можливостей студента, його навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо.

Склад методичного забезпечення дисципліни:

- робоча навчальна програма;
- опорні конспекти лекцій;
- методичні вказівки для виконання практичних занять;
- матеріали тестового контролю з дисципліни;
- завдання для виконання самостійної роботи та індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- засоби поточного та підсумкового контролю (завдання для підсумкових модульних робіт, перелік питань для проведення заліку).

Інструменти, обладнання та комп'ютерне забезпечення

Електронні енциклопедії, довідники, мультимедійні засоби у вільному доступі в Інтернет, комп'ютерні презентації за темами курсу.

Список рекомендованих джерел:

Основна

1. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навчальний посібник К.: Альтерпрес, 2011. 462 с.
2. Дмитрук Ю.В., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм: навчальний посібник К.: Альтерпрес, 2008. 280 с.
3. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навчальний посібник К.: Знання, 2008. 343 с.
4. Покоłodна М. М. Конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турсресурси України)» Х.: ХНАМГ, 2012. 174 с.
5. Скрипник Н.Я. Рекреаційна географія: навчальний посібник К.: Центр учбової літератури, 2013. 296 с.

Допоміжна

6. Алієна-Барановська В.М. Міжнародний туризм: навчальний посібник-довідник К.: Центр учбової літератури, 2013. 344 с.
7. Географічні аспекти розвитку туризму (на прикладі України та Польщі): монографія / В. Г. Явкін [та інші]. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. 344 с.
8. Кифяк В.Ф. Організація туризму: Навчальний посібник Чернівці: Книги ХХІ, 2008. 344 с.
9. Лукьянова Л.Л. Рекреационные комплексы: Учебное пособие К.: Вища школа, 2004. 346 с.
10. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. К.: Знання, 2008. 661 с.
11. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дидактичним забезпеченням з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турсресурси України)» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа») Х.: ХНАМГ, 2012. 42 с.
12. Міжнародний туризм: навчальний посібник К.: Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
13. Румянцев А.П. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник К.: Центр навчальної літератури, 2006. 456 с.
14. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: Навчальний посібник К.: Альтернатива, 2008. 436 с.
15. Федорченко В.К. Туристський словник-довідник: Навчальний посібник К.: Дніпро, 2000. 160 с.
16. Хлоп'як С.В. Міжнародний туризм: опорний конспект лекцій: навчально-методичне видання К.: КНТЕУ, 2012. 65 с.
17. Чорненька Н. Організація туристичної індустрії: навчальний посібник К.: Атіка, 2009. 392 с.

Інформаційні ресурси

Назва ресурсу або організації	Електронна адреса
Веб-сайти наукових установ	
Офіційний сайт Державного агентства України з туризму та курортів	www.tourism.gov.ua
Сайт «Все курорты»	www.all-kurort.ru
Сайт «Отдых и лечение на курортах SPA»	www.spalist.ru
Стратегія сталого розвитку туризму і курортів в Україні	www.vincult.org.ua
Туристичний портал	www.turistoff.net
World Tourism Organization	www.world-tourism.org
World Travel & Tourism Council	www.wttc.org